

ERSTA JOURNALEN

Ersta diakoni – insamlingsavdelningen
No 2 / Oktober 2024

ULLA RASCH ANDERSON:

Livet som ”Erstabarn” för 60 år sedan

**Aktiviteter som berikar
livet på äldreboenden**

**Tillståndsplikt ökar
tryggheten på
skyddade boenden**

*Krönika
från
direktorn*

Nyhetsbrevet Erstajournalen produceras av Ersta diakoni. Du får det för att du stödjer oss eller på annat sätt anmält dig som mottagare. Har du frågor eller vill du hellre få nyhetsbrevet via e-post? Hör av dig till oss på donation@erstadiakoni.se eller via 08-714 60 94. Ansvarig utgivare: Helena Liman Sagoo. Ersta diakoni har 90-konto och granskas av Svensk insamlingskontroll.

Gåvor hjälper oss att hjälpa fler

Ersta diakoni har ett diakonalt uppdrag. Det betyder att vår kallelse är att utifrån den kristna tron bidra till ett bättre samhälle. Guds tanke med livet är att det ska vara gott, och vår uppgift är att stötta människor i detta.

Alla kan någon gång hamna i en situation där de behöver hjälp av någon annan. Ibland kan det handla om att vårdas, men ofta också om att få lindring, tröst och känna samhörighet med andra. Vi tänker också att människor själva är kompetenta och har en inneboende kraft och förmåga, så integritet och självbestämmande är ledord i vårt arbete. Vårt arbete vilar på tanken att det är vår nästa och vår like som vi möter i våra verksamheter, och på ett djupare plan möter vi också oss själva.

Under en ganska lång tid i Ersta diakonis historia var det organisationen själv som identifierade behoven och samlade in medel för att kunna möta de behov man såg, oavsett om det var sjukvård eller socialt arbete. Idag verkar vi mycket på det offentliga uppdrag, men insamlade medel är

fortfarande en omistlig resurs i vårt arbete. Vi ser ännu idag behov som inte möts av välfärdssystemet och då använder vi insamlade medel för att kunna göra en insats.

Gåvor och bidrag används också till att höja kvaliteten, till forskning och till att vi kan ligga i framkant när det gäller att använda medicinsk teknik.

Det diakonala uppdraget är gränslöst och vi kommer aldrig att bli färdiga. Det kommer alltid att finnas människor som för en tid i deras liv behöver våra insatser och vi kommer alltid att höja våra ambitioner. Vårt insamlingsarbete, och de gåvor och bidrag som vi får, är då också en del av vår djupaste identitet och ett uttryck för vår diakonala kallelse. Vi vill mer, och insamlingsarbetet gör det möjligt.

Till alla er som på olika sätt bidrar till vårt arbete vill jag rikta ett varmt tack, och jag hoppas att ni alla känner att er insats gör verklig skillnad för andra människor. Guds välsignelse till er alla.

Stefan Nilsson,
direktor Ersta diakoni

Ny lag ökar tryggheten på skyddade boenden

Den 1 april infördes tillståndsplikt för aktörer i Sverige som driver skyddade boenden, och nu har fristen för att ansöka om tillstånd löpt ut. Här svarar socialchef Daniel Nyberg på vad detta innebär för Ersta diakoni och verksamhetsfältet i stort.

– På våra två skyddade boenden har vi redan etablerat höga krav på personalens kompetens. Vi har en tillräcklig personaltäthet i relation till behov inklusive en barnverksamhet med fastanställd personal. Och vi har strikta regler för lokaler och säkerhet. Därför har vi inte behövt anställa fler medarbetare. Istället fokuserar vi nu på att säkerställa och upprätthålla den höga kvaliteten vi länge har haft i våra verksamheter, säger Daniel Nyberg socialchef på Ersta diakoni.

Daniel Nyberg

Samtidigt har riksdagen fattat beslut som ska stärka barnrättsperspektivet på skyddade boenden. Hur påverkar det Ersta Fristad, vårt boende för kvinnor och medföljande barn?

– Det nya barnrättsperspektivet innebär att varje medföljande barn får en egen utredning och beslut från socialtjänsten, vilket ställer krav på oss att svara på barnets unika och specifika behov. Vi skapar individuella genomförandeplaner och följer upp barnets situation samt erbjuder olika typer av psykosociala insatser. Vårt skyddade boende Ersta Fristad har sedan tidigare en

etablerad och unik barnverksamhet som syftar till att stärka barnets perspektiv och behov. Denna verksamhet erbjuder även möjligheter till lek och utbildning i syfte att bidra till normalisering och stimulering.

Hur tror du att den nya lagstiftningen kommer påverka svenska skyddade boenden framöver?

– Jag tror att det kommer att få en betydande inverkan. Vi kan förvänta oss högre krav på kvalitet och säkerhet, vilket kommer att leda till att fler skyddade boenden förbättrar tryggheten för de boende. Jag tror även att det förstärkta barnrättsperspektivet kommer att motivera fler verksamheter att anpassa sina insatser för att bättre stödja både kvinnor och barn, säger Daniel Nyberg.

Hur kommer det sig att Erstas skyddade boenden kan upprätthålla så god kvalitet och professionalitet?

– Dels är det ett viktigt område för Ersta, dels hjälps vi av gåvor och bidrag från privatpersoner, stiftelser och företag. Så tack till alla er som stöttar oss!

”En värld fylld av omtanke”

Ulla Rasch Anderson minns sin barndom på Erstaklippan med värme. Idag, drygt 60 år senare, är kärleken till Ersta fortfarande lika stark. Och den har smittat av sig på hela hennes familj.

Under 1950- och 1960-talen var det vanligt att de anställda både bodde och arbetade på Erstaklippan på Södermalm. Sjuksköterskor, läkare, diakonissor och präster med familjer delade liv och vardag. Ett av barnen som hade hela klippan som lekplats var Ulla Rasch Anderson. Hennes pappa var läkare på sjukhuset och mamman var sjuksköterska.

– Det var ett samhälle inom samhället, som en enda stor familj där alla hjälptes åt och delade ansvar. Ersta var mer än bara en plats att bo på. För min familj var det en värld fylld av omtanke, säger Ulla Rasch Anderson.

Ersta kyrka var en central del av livet, både för Ulla och för de andra familjerna. Där döptes hon, konfirmerades och senare även gifte sig. Alla hennes barn och barnbarn är också döpta i samma kyrka.

– Ersta är familjens hemmahamn. Min kärlek till Ersta har fortsatt genom åren och spridits vidare till mina barn, som också känner samma värme och gemenskap kring platsen, säger Ulla.

Ett starkt minne från barndomen är de årliga julfirandena på sjukhuset. Ulla minns julfrukostarna där barnen fick en egen stor spettekaka och det gick en långdans genom hela sjukhuset.

– Pappa försökte alltid ordna det så att patienter som var ensamma under julen fick stanna på sjukhuset och delta i firandet. Långdans genom sjukhusets alla patientrum, med levande ljus och musik, är något jag minns med stor värme.

För henne blev julfirandena en symbol för omtanken och samhörigheten på Ersta. Ett annat minne är den årliga ”Gubbfesten”

där män som var hemlösa eller bodde på ungarshotell bjöds in för att få en ordentlig måltid och ett paket med varma kläder. ”Erstabarnen” var med och hjälpte till, serverade mat och hälsade gästerna välkomna.

– Det var en lärdom i solidaritet som vi barn bär med oss än idag, säger hon.

– Vi förväntades vara där, uppföra oss och vara trevliga mot alla, och det var jätteroligt!

Att växa upp på Ersta gav också kunskap i vad det innebär att arbeta inom vård och omsorg.

– Pappa, som var läkare på sjukhuset, hade stor respekt för diakonissor och sjuksköterskorna och deras kompetens. Det förhållningssättet har följt med genom livet och påverkat hela min syn på värden, säger Ulla.

Hon valde senare att inte följa i sina föräldrars fotspår utan utbildade sig till jurist. Men engagemanget för Ersta försvann aldrig. Hon var med i styrelsen för Ersta diakoni under en period och har under hela sitt liv valt att skänka pengar till verksamheten, något hennes föräldrar också gjorde.

– Det handlar inte bara om nostalgi. Jag har alltid trott på Erstas arbete, och det har blivit en familjetradition att bidra.

Hennes vuxna barn delar samma känsla av att vilja stötta det arbete som Ersta gör.

– Ersta tar vid där samhället inte räcker till, säger Ulla och betonar hur viktigt hon tycker det är att verksamheten fortsätter att utvecklas och anpassa sig till de behov som finns idag.

– Den drivkraften är något som vi i familjen uppskattar mycket, och det är en av anledningarna till att vi vill fortsätta bidra.

”Jag vill skapa en förväntan inför dagen”

Många av aktiviteterna på Erstas åtta äldreboenden möjliggörs tack vare inköp som gjorts med gåvomedel. Gymnastik, elcyklar och en interaktiv projektor är exempel på inköp som används, och uppskattas, dagligen. En av dem som bidrar till att de äldre vaknar och ser fram emot dagen är Ellinor Söderberg, aktivitetssamordnare på Sarahemmet.

Ellinor Söderberg är utbildad undersköterska och har arbetat inom äldreomsorgen i 15 år, varav de tre senaste åren som aktivitetssamordnare på Ersta Sarahemmet.

Ellinor Söderberg

Hur kan en arbetsdag se ut?

– Min dag börjar med att vara med när de boende startar sin dag. Att de har någon att samtala med under frukosten, får hjälp med tidningsläsning eller bara att finnas där om någon känner sig ensam. Jag brukar informera om dagens aktiviteter för att skapa en förväntan inför dagen. Därefter har vi en förmiddagsaktivitet, exempelvis trädgårdsfix ute på gården, bakning eller sittgymnastik. Utevistelse är något vi fokuserar på och under sommarhalvåret flyttar de flesta aktiviteterna ut.

Efter aktiviteten går de äldre, med härlig energi från aktiviteten, till sina respektive avdelningar och äter lunch. Ellinor förber-

der inför eftermiddagens aktivitet som sker i lite större grupp.

Hur tänker du när du planerar aktiviteterna?

– Aktiviteterna är de äldres guldkant i vardagen och någonting att se fram emot. Därför samlar jag på mig information om vad de boende vill göra. Utifrån det skapar jag meningsfulla aktiviteter som så många som möjligt kan och vill delta i. Det ska vara en balans mellan rörelse, välbefinnande och där man behöver aktivera hjärnan. Man ska kunna känna att man utvecklas även på äldre dar, det är viktigt för självkänslan att både få bevara det vi kan och få chansen att lära nytt. Även äldre tycker om att vara lite busiga ibland och så ska det få vara!

– Vi ska ha roliga dagar, där man känner att man blir sedd och även får utbyte med personer från de andra avdelningarna. Det är alltid kul att se när boende från olika

Målning är en av många populära aktiviteter på Ersta diakonis äldreboenden.

Sarahemmet i Nacka.

avdelningar finner varandra, exempelvis genom ett gemensamt intresse.

Vad är mest uppskattat på Sarahemmet?

– Våra mest uppskattade aktiviteter är sittgymnastik, bingo och skönhetsgruppen. Om man bortser från alla festligheter så klart!

Vad innebär en meningsfull vardag enligt dig?

– För mig innebär en meningsfull vardag att få tillhöra ett sammanhang. Att få se fram emot något, att kunna påverka, att få utvecklas och stärka sig själv både fysiskt och psykiskt. Att få känna en trygghet tillvaro där man både kan prata om allvarliga saker i livet samt skratta åt andra delar. Att få ha ett självbestämmande och en valfrihet. Kontinuitet är också viktigt, speciellt när minnet sviktar och därför försöker jag hålla mig till vissa fasta aktiviteter när jag gör en planering, för det skapar trygghet för våra äldre.

Så ser aktivitetsutbudet ut på Sarahemmet

Alla Erstas äldreboenden erbjuder en bredd av aktiviteter där alla ska kunna hitta något som intresserar en lite extra. På Sarahemmet erbjuds bland annat:

Sittgymnastik, ”spelklubb” med sällskapsspel, skönhetsgrupp med nagelvård, bingo, Melodikrysset-lösning i grupp, musikcafé, bollsport med ballongkastning eller inomhusbowling, fester och musikunderhållning, odling och planteringar, trädgårdsskötsel.

Olika knep och knåp för att hålla hjärnan igång samt välbefinnande så som bio i salongen, taktil massage, målning och skapande samt mycket mer.

Välkommen till Ersta kulturscen

Konstnärliga ledaren Patrik Sandin ger en inblick i Ersta kulturscen, vår gåvofinansierade verksamhet för kultur som läkande kraft.

Gör det någon skillnad att det står en flygel i entrén till Ersta sjukhus? Jag tror det – och många verkar hålla med. Under året har den internationella tidskriften Monocle belönat Erstas nya sjukhus med utmärkelsen ”Best health care 2024”. Sjukhuset vann också Stockholms stads utmärkelse ”Årets Stockholmsbyggnad 2024”. Det juryn lyfte fram i motiveringen var just byggnadens unika samspel mellan dåtid och framtid. Och hur vi arbetar med att tillgängliggöra konst och musik i den nya byggnaden.

”**Ett sjukhus** måste vara vackert” – det sa Ersta sjukhus första föreståndare, Marie Cederschiöld, redan 1851. Hon var samtida med Florence Nightingale på diakonissanstalt i Tyskland och blev sedermera Sveriges första sjuksköterska. För henne var det självklart med stora ljusinsläpp, växtlighet och konst för att skapa en vilsam och läkande miljö. Jag är väldigt stolt och glad över att vara en av många som bär hennes arv vidare inom Ersta diakoni.

I tider där kulturen tyvärr nedmonteras är det glädjande att Ersta kulturscen växer. Vi är fler som arbetar med den, och med att föra ut kulturscenens utbud i verksamheterna. Exempel på det är körerna som Ersta hemtjänst har för sina kunder och Konstronden, den öppna visningen av sjukhusets konst, som hålls månadsvis för allmänheten. Med det vill jag hälsa varmt välkomna till vår tredje höst i Ersta kulturscens regi.

Patrik Sandin,
konstnärlig ledare Ersta kulturscen

Se kulturscenens
program på
erstadiakoni.se.